

Stanowisko Stowarzyszenia w sprawie czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego i wynagrodzenia z tytułu tych czynności podejmowanych w ramach ustawy o Pracowniczych Planach Kapitałowych ('PPK')

W związku z pojawiającymi się niejasnościami w przedmiocie czynności brokerskich i pobierania wynagrodzenia z tytułu dystrybucji umów ubezpieczenia w ramach pracowniczych planów kapitałowych, Stowarzyszenie pragnie zająć stanowisko w tej sprawie. Nasza analiza sprawy wskazuje jednoznacznie, że ustawa o PPK z dnia 4 października 2018 roku nie reguluje czynności pośrednictwa w ramach dystrybucji produktów objętych PPK - oznacza to, że brokerzy podlegają odrębnym sektorowym przepisom i mogą świadczyć usługi w granicach nadanych im uprawnień wynikających z ustawy z dnia 15 grudnia 2017 roku o dystrybucji ubezpieczeń.

W tym zakresie należy podkreślić, że ustawa o PPK przewiduje jedynie, iż umowa o prowadzenie PPK jest zawierana z instytucjami finansowymi, z którymi podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK, a **zawieranie przez podmiot zatrudniający umowy o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych w podmiocie zatrudniającym nie stanowi działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń** w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń.

Ustawa o PPK przewiduje jedynie w art. 46 ust. 1 zakaz wynagradzania podmiotu prowadzącego działalność akwizycyjną na rzecz instytucji finansowej, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE lub pracowniczego towarzystwa emerytalnego **polegającą na nakłanianiu jakiegokolwiek podmiotu zatrudniającego, aby rozwiązał umowę o zarządzanie PPK**, której jest stroną i zawarł taką umowę z instytucją finansową, na rzecz której działa ten podmiot. Ponadto wprowadza ona zakaz oferowania lub udzielania podmiotom zatrudniającym jakichkolwiek dodatkowych korzyści materialnych z tytułu zawarcia lub niewypowiedzenia umowy o zarządzanie PPK lub umowy o prowadzenie PPK (art. 46 ust. 2).

W opinii Stowarzyszenia, poza wyżej wskazanymi ograniczeniami odnośnie wynagradzania, ustawa nie zakazuje pobierania opłat za zarządzanie, a zasady ich ponoszenia reguluje umowa o PPK zawierana między podmiotem zatrudniającym i instytucją finansową. Ustawa nie przewiduje także zakazu, ani nie wprowadza dodatkowych wymagań co do prowadzenia czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego. Stowarzyszenie wyraża w związku z tym pogląd, że brokerzy ubezpieczeniowi mogą, w zakresie przewidzianym ustawą o dystrybucji ubezpieczeń, wykonywać czynności brokerskie, **o ile forma PPK dotyczy ochrony ubezpieczeniowej**.

Zgodnie z przepisami ustawy o PPK, jedną z dozwolonych form jest umowa z zakładem ubezpieczeń, który posiada uprawnienia do **prowadzenia działalności określonej w Dziale I w**

grupie 3 załącznika do tej ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w zakresie oferowania ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Oznacza to, że forma PPK polegająca na umowie z zakładem ubezpieczeń dotyczy ochrony ubezpieczeniowej, a więc spełnia wymogi określone w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń (art. 4 ust. 1), w związku z tym, że ochrona ubezpieczeniowa w zakresie produktów określonych w załączniku do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej może być udzielona wyłącznie na podstawie umowy. Pogląd taki został uzgodniony we współpracy z Ministerstwem Finansów, Komisją Nadzoru Finansowego w zakresie właściwości tego organu oraz Polskim Funduszem Rozwoju S.A. i opublikowany przez PFR Portal PPK¹. Zgodnie z nim, co prawda umowa o zarządzanie zawierana z podmiotem zatrudniającym nie spełnia przesłanek ochrony ubezpieczeniowej na rzecz pracownika, ale już umowa o prowadzenie PPK, zawarta na rachunek i w imieniu pracowników jest umową ubezpieczenia w rozumieniu art. 805 k.c. Czynności pośrednictwa zmierzające do zawarcia umowy o prowadzenie PPK mogą więc być objęte zakresem działalności brokerskiej.

Biorąc to pod uwagę, w opinii Stowarzyszenia, broker może wykonywać czynności brokerskie w odniesieniu do pośredniczenia przy zawieraniu umów ubezpieczenia przez zakłady ubezpieczeń i może uzyskiwać z tego tytułu wynagrodzenie o ile nie będzie ono stanowiło czynu nieuczciwej konkurencji opisanego w art. 46 ustawy o PPK. Wynagrodzenie takie, pod względem formalnym może być wypłacane zarówno przez zakład ubezpieczeń z uwzględnieniem wymagań ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, oraz przez poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, a więc pracodawcę.

Dodatkowo w związku z informacją prasową dotyczącą rzekomych nieprawidłowości w działaniu brokerów ubezpieczeniowych, Stowarzyszenie z całą mocą podkreśla swój sprzeciw wobec jakichkolwiek praktyk wykraczających poza dozwolone prawem działania, a także niepopartych dowodami i opartych o insynuacje stwierdzeń mogących stawiać w wątpliwym świetle renomowanych uczestników rynku finansowego.

Warszawa, 02.04.2019

¹ Źródło: https://www.mojepk.pl/files/regulacje-prawne/Zagadnienia_prawne_w_zakresie_Ustawy_o_PPK_v.2.0.pdf – patrz punkt 10